

TRGOVSKA BISTRICA

Licejska knjižnica

Ljubljana

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 21. aprila 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 46.

Tarife na lokalki Slovenja Bistrica postaja — mesto.

Trgovska in obrtniška zbornica za Slovenijo je opozorila generalno direkcijo državnih železnic v Beogradu na dejstvo, da so tarife za prevoz blaga na železniški progi Slovenja Bistrica postaja-mesto, ki meri 4 km, tako visoke, da je prevoz blaga z vozom mnogo cenejši, kakor po železnici. Vsled tega dejstva trpi vsa trgovina in industrija, ki se nahaja v Slovenji Bistrici in v okolici, ker se ji s prevozom na tej kratki progi podraži blago, tako kakor na glavni progi za desetkrat tako veliko razdalje.

V ilustracijo sedanjih razmer navaja zbornica v svoji vlogi, da stane prevoz 10 ton rezanega lesa iz mesta na kolodvor po železnici 260 Din, drv 170 dinarjev; za življenske potrebščine pa se plača celo 860 Din. Ako se prevaja živila s tovornim avtomobilom stane prevoz le 100 Din. Tovornina mnogih vrst blaga na tej 4 km dolgi progi znaša toliko, kakor prevoz po glavni progi iz Slovenje Bistrice do Čakovca.

V kakšnem položaju se nahaja v Slovenji Bistrici tovarna bakra in mendenin, dokazujejo sledeči primeri:

Prevoz premoga iz Hrastnika do Slovenje Bistrice, kjer znaša oddaljenost 75 km, stane 350 Din za 10 ton, a na progi Slovenja Bistrica postaja-mesto pa za 4 km 170 Din. Za surovi baker se zaračunava za 10 tonski vagon za 4 km prevoza 860 Din, za prevoz strojnih delov, ki jih pošlje tovarna na primer v železarno v Štore v popravilo se zaračunava za progo Štore—Slovenja Bistrica južni kolodvor za 37 kilometrov 890 dinarjev za 10 ton, a na lokalki do Slovenje Bistrice - mesta pa za 4 km 840 Din.

Prevoz tega blaga z avtomobilom pride tri četrtine ceneje, kakor prevoz z železnico.

Tudi osebna tarifa, pri kateri se računa za prevoz v III. razredu 3.50 dinarjev je previsoka in se navadno ljudstvo ne poslužuje železnice ter hodi raje peš, s čemur si železnica samo škoduje, ker nima nobenih dohodkov, kakor bi jih imela po znižanih tarifih vsled večje frekvence.

Tarifna postavka za 100 kg komadne robe za prevoz na tej progi znaša 880 Din za 10 ton. Na glavnih progah obstoja sicer enaka postavka, vendar tarifirajo one vrste blaga, ki imajo manjšo vrednost, kakor na primer: cement, grafit, ekstrakt, kamenje, kornopije, kostani, kosti, kreda, krompir, strešna lepenka, kruh, kvas, lan, les, lesno žaganje, mineralne vode, mlinski izdelki, po II. razredu in plačajo le 410 par za 100 kg in 10 km, torej skoro polovico manj, kakor na lokalki.

V Slovenji Bistrici se nahaja tudi tovarna bučnega olja. Za prevoz bučnic mora plačati tovarna na lokalki od glavnega kolodvora do mesta za 4 km za 10 ton 840 Din, dočim bi plačala na glavni progi samo 280 Din. Za ta denar, kar plača na lokalki, bi se vozilo blago po glavni progi iz Slovenje Bistrice do Litije. Pod takimi pogoji je vsakemu industrijskemu podjetju, ki leži v Slovenji Bistrici, nemogoče posluževati se železnice.

Enake primere bi lahko navedli tudi za selitveno blago, za katerega se plača na tej lokalki toliko, kot na glavni progi od Slovenje Bistrice do Zidanega mosta. Prevoz bučnic z avtomobilom s postaje v mesto stane samo 170 Din, torej celih 670 Din manj,

kot prevoz po železnici. Take tarifne razmere bi bile morda še nekoliko upravičene, ako bi bila to ozkotirna železnica in bi se moralo blago prekladati, dočim nima tu obratno vodstvo lokalne železnice s pošiljkami nikakega podobnega posla, ker odpremlja naloženi vagon samo po normalnotirni železnici za 4 km naprej.

Zato je v vlogi zaprosila zbornica, da se na lokalni železnici Slovenja Bistrica postaja - mesto

1. upelje enaka klasifikacija blaga, kakor velja na glavnih progah ter 2. da se za pretek proge Slovenja Bistrica postaja-mesto uvede nelomljeno računanje vozarine z glavno progo.

Sedanje tarife onemogočujejo razvoj železniškega prometa, marveč bo promet v prihodnjih mesecih pri teh tarifah le nazadoval. Namesto železniškega prometa se bo razvijal cestni promet in je zato v interesu dohodkov podjetja lokalne železnice Slovenja Bistrica postaja - mesto, da se gornji prošnji ugodi.

Občni zbor Zveze trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo.

Po sklepu seje širšega odbora Zveze trgovskih gremijev dne 15. aprila in v smislu zaključkov lanskoletnega občnega zbora se vrši letošnji občni zbor Zveze gremijev dne 20. in 21. maja v Rogaški Slatini. V sredo dne 20. maja se vrši širša odborova seja, na kateri se bo na podlagi predlogov posameznih gremijev redigiralo resolucije za občni zbor. Na tej seji, ki se bo vršila v sredo dopoldne in popoldne, mora biti vsak gremij zastopan vsaj po enem delegatu. Poleg tega morajo biti prisotni tudi zvezni odborniki.

Na občnem zboru bodo pripuščeni v smislu točke b) in c) čl. 14. zveznih pravil k razpravi predlogi, ki so bili pravočasno, to je najmanj osem dni pred zveznim zborom zveznemu načelstvu prijavljeni, od pozneje vloženi in na občnem zboru stavljeni predlogov pa le oni, katerim bo tretjina navzočih zastopnikov priznala nujnost.

Zato prosimo podpisana Zveza vse gremije in zadrug:

1. da naznanite imena na Vašem združenem občnem zboru za Zvezo izvoljenih delegatov in namestnikov;

2. da naznanite v svrhu zasiguranja potrebnega števila prenočišč, kakor tudi udeležbe na skupnem obedu, koliko od izvoljenih zveznih delegatov in namestnikov se bo udeležilo občnega zbora, kdaj dospejo v Rogaško Slatino, ali reflektirajo na prenočišče v Rogaški Slatini in ali se udeležijo skupnega obeda po občnem zboru.

3. Da izstavijo vsem izvoljenim delegatom odnosno njih namestnikom z gremijalnim pečatom opremljene in od upravičenih funkcionarjev od gremija podpisane poverilnice za udeležbo na občnem zboru, ker imajo samo taki delegati pravico glasovanja.

4. Da se sporoči predloge gremija, odnosno delegatov za občni zbor Zveze, o katerih želite, da se stavijo v smislu točke b) § 14. zveznih pravil na dnevni red.

Da bo mogla Zveza izvršiti vse predpriprave za občni zbor pravočasno, prosimo, da ji na prve tri točke in po možnosti tudi na četrto točko odgovorite najpozneje do 3. maja t. l.

Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo v Ljubljani.

Marnov častni večer.

Matica slovenskega trgovstva — »Trgovsko društvo »Merkur« je priredilo prošlo soboto, ob priliki 50-letnice načelnika ministrstva trgovine in industrije, šefa oddelka v Ljubljani g. dr. Rudolfa Marna, enega najbolj agilnih in najbolj idealnih naših pionirjev na polju trgovske prosvete in organizacije, častni večer. Proslava, katere so se udeležili zastopniki oblasti, stanovskih korporacij in organizacij ter prijatelji slavljenca, je v vsakem oziru najlepše uspela in bo ostala udeležencem v trajnem spominu. Trgovsko društvo »Merkur«, ki je že s trgovskim plesom nadkrililo vse letošnje predpustne prireditve, more po pravici biti ponosno tudi na ta večer, ki je po celem svojem aranžmanu dosegel višino, kakor je ni doslej pri nas prav gotovo nobena takih prireditev.

V dvorani »Zvezde«, katero so društvene odbornice preuredile v pravcat pomladanski vrt, je ob najbolj svečanem razpoloženju gostov, velezaslužni predsednik »Merkurja« g. dr. Fran Windischer, kot domačin otvoril slavje z naslednjim govorom:

Trgovsko društvo »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani je na svojem letošnjem rednem občnem zboru imenovalo soglasno gosp. dr. Rudolfa Marna, načelnika ministrstva trgovine in industrije, za svojega častnega člana. Storilo je ta sklep, da izrazi svojo zahvalo in hvaležnost svojemu prezaslužnemu, mnogoletnemu članu in odborniku za njegovo veliko, vztrajno in nesebično delo v okviru društva »Merkur«. Današnji večer pa je priredilo Trgovsko društvo »Merkur« na širšem temelju, ker je bilo društveno vodstvo mnenja, da je dobro in umestno, ako se veliko in odlično javno delo gospoda dr. Rudolfa Marna, ki traja že dobrih 25 let, danes ob njegovi petdesetletnici, temu pomembnemu mejniku v človeškem življenju, dostojno in vredno proslavi na častnem večeru, ki zbere glave naše civilne in vojaške uprave, zastopnike naših stanovskih organizacij ter vodilne moze naših gospodarskih korporacij.

Kot predsedniku Trgovskega društva »Merkur« mi je izraziti veliko zadovoljstvo, da se je naš jubilat odzval našemu vabilu na današnji častni večer ter mi je preprijetna čast, prisrčno pozdraviti njega, njegovo gospo soprogo, njegovega g. sina in njegove gg. sorodnike. Odlična družba, ki se je odzvala našemu vabilu tako polnoštevilno, mi je živ dokaz, kako pravilno je ravnalo Trgovsko društvo »Merkur«, ko je priredilo današnji častni večer, Marnov večer. Ta polnoštevilni odziv na Marnov večer potrjuje pravilnost našega naziranja, da moramo tudi mi Sloveci že za živih vse bolj kazati hvaležnost takim svojim možem, kateri so si z delom za svoj narod pridobili tako trajnih zaslug kakor naš današnji jubilat. (Odobranje.) Bodí mi, spoštovana gospoda, dovoljeno pozdraviti udano in iskreno gosp. velikega župana dr. V. Baltiča, gosp. generala M. Stojanoviča, generalnega konzula g. dr. O. Beneša, predsednika »Putnika« gosp. konzula M. Miliča iz Zagreba, gospoda dv. svetnika F. Bonača, gospoda predsednika odvetniške zbornice dr. D. Majarona, gosp. predsednika notarske zbornice g. A. Hudovernika, kot zastopnike mestne občine gg. dr. Pucca, dr. Zarnika, Likozarja; predsed-

nika Ljublj. kreditne banke gosp. dr. K. Trillerja, ravnatelja Narodne banke gosp. Ivana Gregoriča, gg. dr. L. Böhma, ravnatelja Trgovske akademije, gosp. Jos. Reisnerja, direktorja srednje tehnične šole, gosp. Ivana Kneza, predsednika Trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo in gg. tajnike te korporacije, zastopnike »Zveze industrijcev« gg. A. Praprotnika, P. Kozino, K. Noota, dr. A. Golja, gosp. Ivana Bonača, predsednika ljublj. velikega sejma, in ravnatelja gosp. M. Dularja, gosp. Alojzija Tykača, predsednika društva bančnih zavodov v Ljubljani, zastopnike trgovskih in obrtniških korporacij gg. F. Štupica, F. Zebala, E. Franchettija, J. Rebeka, I. Kavčiča, gosp. mag. Gv. Bukarčiča, gosp. glavnega urednika R. Pustoslavca.

V poslednjih 25 letih je naš narod čudovito naglo napredoval politično, kulturno in gospodarsko. Od političnega svojega vstajenja v vsakdanjem boju za osnovne pravice v uradu in šoli, brez zadostnega nacionalno zavodnega meščanstva, ni čuda, da Slovenci ob pričetku našega stoletja še nismo imeli nití v svoji beli Ljubljani lastne organizacije trgovcev in obrtnikov. Pred 25 leti ustanovljeno Slovensko trgovsko društvo »Merkur« je začelo v najtežjih prilikah svoje konstruktivno delo. Zbralo je pod svoj prapor cvet naših zavednih trgovcev in trgovskih sotrudnikov, budilo je nacionalno in stanovsko zavest, širilo izobrazbo, začelo je smotreno delo za književnost gospodarske vsebine. Ni bilo ne učnih strokovnih knjig, ne strokovnega berila v našem jeziku. Vse to delo je vzel »Merkur« na se, in i n i c i j a t o r na polju naše strokovne organizacije. Kmalu je postal žarišče in središče organiziranega dela. Iz malega je raslo veliko. Lepo ime društva in lep program ne zadošča. Za uspeh je treba žive motorne sile, energičnih deloljubnih mož. Naš »Merkur« je imel srečo in zato je delo blagoslovljen tek imelo. Med najzaslužnejšimi možmi, ki so se z vso dušo posvetili delu na tem polju, žari ime našega današnjega slavljenca. Že v dijaških letih vnet narodni delavec, ga po vstopu v finančno službo ni držalo v tesnih mejah poklicnega delokroga. Ko je moral čez Rubikon svojega življenja, je prišel v našo sredo. Dolgo vrsto let je delal kot urednik in pisatelj slovenskega »Trgovskega Vestnika«. Vodil je ta list ciljno in preudarno in bil njegov najmarljivejši sotrudnik. Ko smo kot redno svojo publikacijo uvedli »Trgovski koledar«, mu je bil dolgo vrsto let skrben urednik. Požrtvovalno je sodeloval pri izobraževalnem delu našega društva, vedno nam je bil na razpolago s svojim strokovnjaškim svetom. V rednem stiku z gospodarskimi krogi je do dobra spoznal njih prilike in njih potrebe. Po prevratu je srečna roka tedanjega poverjenika za trgovino in industrijo g. dr. Trillerja postavila našega jubilanta za vodjo novega prevajalnega urada. Na tem mestu so mu težke in velike naloge pripadle, moral je graditi od temelja, rasel je z nalogami svojega važnega mesta in upravičil zaupanje, ki je bilo vanj stavljeno. Kot načelnika oddelka za trgovino in industrijo ga vi vsi, spoštovana gospoda, poznate iz vsakdanjega občevanja in ga čislate zbog njegove ljubeznivosti, pravičnosti, sftvarnosti in ustrežljivosti. (Burno odobranje.) Nepozabne ostanejo

njegove zasluge za razvoj naše industrije, trgovine in obrta, za uredbo našega strokovnega šolstva, za izgraditev naše gospodarske in poklicne organizacije. Danes ob svoji petdesetletnici more s ponosom gledati na množico gmado srečno in uspešno opravljenega dela, s katerim si je postavil trajen spomenik v mnogih uredbah in ustanovah. Ljubi prijatelj! V resnici srečen sem, da Ti danes ob Tvoji petdesetletnici, po skoro štiridesetih letih zvestega pobratimstva, morem prav jaz raz to mesto kot kučegazda današnjega slavja najprišrčnejše čestitati. Ko smo pred dolgimi leti v gimnaziji še v čmernem poslopju starega liceja na tedaj otožnem trgu delali načrte za svoje bodoče delo, smo si delali mnogo lepih obetov, ali v najlepših urah si naša mlada fantazija ob vsej svoji držnosti in v vsem svojem poletu ni mogla izmisliti take bodočnosti, kakor smo jo doživeli. V svojih najlepših sanjah si nisimo upali misliti, da bomo praznovali Tvojo petdesetletnico na častnem večeru v svoji narodni državi ob prisotnosti generala Srba kot komandanta naše hrabre narodne vojske. Mi, ki smo zrasli v trdih prilikah in smo čisto čutili pezo nemilega okolja, vemo ceniti, kakšne sreče je življenje v svobodi in v lastni narodni državi. Gospoda moja, mili gostje! Bog živi in čuvaj našo blagoslovljeno veliko domovino, Bog živi njenega zvestega in odličnega sina gospoda načelnika ministrstva trgovine in industrije dr. Rudolfa Marna! (Veliko odobravanja.)

Za čestitkami društvenega predsednika g. dr. Frana Windischerja, je čestital veliki župan g. dr. Vilko Baltič, nato predsednik gerentskega sveta ljubljanske mestne občine g. dr. Dinko Puc. Sledile so čestitke, ki so jih izražali: g. J. J. Kavčič v imenu mlajše generacije Trgovskega društva »Merkur«, g. dr. Karl Triller, kot predsednik ljubljanske kreditne banke, g. ravnatelj dr. Böhm v imenu proforskega zbora Trgovske akademije, g. Fran Bonač, kot predsednik ljubljanskega velesejma, g. dr. D. Majaron kot predsednik odvetniške zbornice, g. A. Hudovernik kot predsednik notarske zbornice, ravnatelj g. I. Reisner v imenu učiteljskega zbora srednje tehnične šole, generalni konzul Č. S. R. g. dr. O. Beneš v imenu češkoslovaškega naroda, g. dr. Viktor Murnik v imenu predsedstva in tajništva trgovske in obrtniške zbornice, g. Tory v imenu trgovskih nameščenec, g. Stupica v imenu ljubljanskega gremija trgovcev, g. Peter Kozina v imenu Zveze industrijev, g. Rebek ml. v imenu naprednega obrtnega društva, g. E. Franchetti v imenu Zveze obrtnih zadrug, g. dr. Zarnik v imenu obrtne oblasti, g. Fran Kavčič v imenu Zveze gostilničarskih zadrug, g. R. Pustoslemšek v imenu novinarjev in planincev, g. Fran Zebal kot podpredsednik Zveze trgovskih gremijev, g. dr. O. Fettich v imenu Jadranske straže, g. A. Likozar v imenu osnovnošolskega učiteljstva, g. Fran Golob kot večletni tajnik »Merkurja« in končno g. Milič, rumunski konzul v Zagrebu, ki je posetil slavnost kot osebni prijatelj slavljenca g. dr. Marna.

Ginjen za tako prisrčne in iskrene dokaze hvaležnosti in prijateljstva se je g. dr. Marn zahvalil vsem, poudarjajoč v svojem govoru, da je vršil samo svojo dolžnost, pri čemur je imel pa vedno pred očmi koristi svojega teptanega naroda, katerega ljubi iz dna svojega srca in katerega procvit mu je bil pri vsem delovanju zvezda vodnica. Posebej se je prisrčno zahvalil svojemu dragemu prijatelju g. dr. Fran Windischerju kot iniciatorju tega slavja in pa damskemu odboru.

Predsednik društva g. dr. Fran Windischer je nato zaključil slavje s sledečimi besedami: »...ko sva na šolskih klopih sanjala o lepši bodočnosti, pač nisva, prijatelj, slutila, da bodo ob Tvoji petdesetletnici Srbi, Slovenci in Hrvati ujedinjeni v svobodni Jugoslaviji, da boš pod vlado Nj. Vel. kralja Aleksandra sam šef trgovinskega oddelka, da bo namest-

nik kraljev v Ljubljani prijatelj dr. Baltič in da bo najvišji vojaški poveljnik v Sloveniji viteški srbski general Stojanović.«

Besede g. dr. Windischerja so izzvale frenetične aplavze in spontane burne ovacije slavljenca in generalu Stojanoviću, ter živio klice kralju in Jugoslaviji!

Gostom je bil serviran izredno okusno in bogato pripravljeno buffet. Za veselo razpoloženje je skrbel pevski zbor in po oficijelnem delu salonski tercet.

Otvoritev XI. interparlamentarne trgovinske konference.

Dne 17. t. m. se je vršila v Rimu na Kapitolu slavnostna otvoritev XI. interparlamentarne trgovinske konference. Palača »Conservatori« je bila vsa v zastavah, vhod lepo okrašen. Pri vходу so stražili občinski stražniki, na trgu je bil razpostavljen oddelek fašistovske milice.

Otvoritve se je udeležil tudi kralj, katerega so ob vrodu sprejeli ministrski predsednik Mussolini ter člani italijanske delegacije na konferenci. Kralja je množica sprejela z burnim ploskanjem, ko se je pokazal na trgu. Dvorana Horacijev in Kurijacijev je bila nabito polna. Zbranih je bilo okoli 260 odposlancev, ki zastopajo 37 držav; nadalje poslaniki vseh držav in vsi ministri in državni podtajniki ter mnogo drugih poslancev.

Prvi je povzel besedo komisar mesta Rima sen. Cremonesi. Za njim je govoril sen. Tironi, nato ministrski predsednik on. Mussolini. Za ministrskim predsednikom so nastopili zastopniki inozemskih držav: baron Dechampo za Belgijo, Lederu za Francijo, polkovnik Pownal za Anglijo, De Frontin za Brazilijo, Snaagirawa za Japonsko, Janković za Jugoslavijo. Ob 11.40 je kralj v spremstvu ministrskega predsednika zapustil Kapitol.

Popoldne ob 14.30 sta se vršili v palači »Venezia« dve seji XI. mednarodne parlamentarne trgovinske konference, katerih se je udeležilo veliko število inozemskih in italijanskih delegatov. Za predsednika je bil izvoljen senator Ramieri, za tajnika pa je bil imenovan rumunski poslanec C. Dussan. Prvi je govoril Poljak Gustav Stanislav Brun o vprašanju »mednarodni poljedelski kredit«; o istem vprašanju so razpravljali tudi delegati Ogrske, Anglije, Rumunije, Italije, Francije in Brazilije. O vprašanju »druginje«, drugi točki dnevnega reda, je govoril francoski delegat De Londre, za njim pa delegati raznih držav. Ker se je razprava zavlekla, je bila odgodena na prihodnji dan, pri kateri se bo razpravljalo tudi o tretji točki dnevnega reda — »klavzula držav z največjimi prednostmi«. Pri drugi seji, kateri je predsedoval sen. Rava, se je obširno razpravljalo o vprašanju mednarodnega posojila za ustalitev tečajev in o vprašanju: »združitev trgovskih poslov konzulov«; temu predlogu so bili odločno nasprotni delegati Anglije, Brazilije in Argentinije.

Konferenca se nadaljuje. Ob zaključku bomo priobčili rezultate in sklepe konference.

Eksport ameriškega kapitala v Evropo 1924/1925.

Eden vodilnih newyorških listov je zbral vse zasebne in javne prošnje za posojilo, ki so jih v zadnjem času poslale razne evropske države ameriškim bankam. V milijonih dolarjev so vsote te-le:

Avstrija 54, Češkoslovaška 78,5, Finska 10, Francija 180, Nemčija 190, Anglija 100, Švedska 5, Ogrska 28, Jugoslavija 5, Poljska 23, Rumunija 40.

Sešteta vsota znaša 713,5 milijonov dolarjev. Zanimiva je kreditna potreba Anglije; po opetovanih poročilih ameriških listov bi sodili, da gre tukaj za podporni kredit v svrhu povrnitve Anglije k zlati valuti. Angleški listi pa pravijo, da ni nobenih tozadevnih posojilnih dogovorov, da bo zahtevana vsota morebiti potrebna za

vse evropske notne banke skupaj v svrhu kooperacije notnih bank; na to skupno delo je opozorila že konferenca v Ženevi. Odštevisi teh 100 milijonov, jih ostane 613,5 kot evropska potreba dolgoročnih posojil za leto 1925. Če vsoto detajliramo, vidimo, da pride samo 25 odstotkov na državna posojila, dočim so ostale tri četrtine namenjene produktivnim namenom obnove.

Londonski urad »National City Bank-e of New-York« je objavil pred kratkim statistiko ameriških posojil, ki jih je dala Amerika Evropi lani, 1924. Statistika nam da sledeči pregled:

	Konver-	Nova	Skupna
	tiranje	posojila	emisija
Državna posojila	30	414	444
Zasebna posojila	10	106	116
	40	520	560

Primerjamo te številke s potrebo kredita za leto 1925 in vidimo v prvi vrsti, da je šel delež državnih posojil od skoraj 75 odstotkov leta 1924 dol za 25% leta 1925. Skupna potreba Evrope je narasla napram lani za okroglo 10%.

Da bo ameriški denarni trg evropsko potrebo lahko kril, ni nobenega dvoma; saj je lani posodila Unija Evrope, Aziji, Južni Ameriki in Kanadi ogromni znesek 1200 milijonov dolarjev. Splošni položaj tostran in onostran oceana nas zapelje celo na misel, da se bo kritje kreditne potrebe izvršilo letos za prosinee pod ugodnejšimi pogoji kakor lani. Na eni strani se je razmerje med državnimi in produktivnimi posojili popolnoma spremenilo in se eksport kapitala v Evropo ameriškim bankam letos dosti bolj rentira kakor lani; na drugi strani si morajo pa Zedinjene države iz valutarnopolitičnih razlogov odpreti ventil, da se svoje zlate preobilice vsaj deloma znebijo, z dobičkom seveda. Ne smemo prezreti, da znaša efektivni ameriški zlati zaklad štiri milijarde dolarjev in pol, in ta zaklad nima nobenega naravnega odtoka, dokler traja visoko aktivna trgovska in plačilna bilanca. Dvomljivo pa je, če je dovolitev inozemskih kreditov sredstvo za garancijo enakomerne in trajne razdelitve zlata. Prosilci posojil ne potrebujejo zlata, temveč samo devize na dolar, tako da bi tudi pri efektivnem prevozu zlata eksportirano zlato po izpolnitvi posredujoče funkcije prav kmalu plavalo spet nazaj v Ameriko. Amerikancem bi bila trajna naložitev zlata v inozemstvu bolj všeč; to je pa možno le potom kooperacije notnih bank in se za to Amerikanci tudi izredno živahno zanimajo.

Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Poleg teh šol bi bilo potrebno, da se osnujejo tkalske in trikotažne šole tudi v krajih, kjer tekstilna industrija še ni razvita, a so primerni za razvoj te industrije tako glede delavskih moči, kakor glede tovarniških prostorov. Take šole naj bi se osnovala v Mostarju, Skoplju, Gospiću, Prizrenu, Varaždinu itd.

Šola za pozamentirijo naj bi se ustanovila v Vranji ali v Pirotu, Prilepu.

Šole za trikotažo bi bilo treba ustanoviti pod okriljem trikotažnih tovarn v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, in to dnevne ali večerne.

Kar se tiče šole za preprogarstvo naj bi se za sedaj dobro izkoristila odlično urejena šola v Sarajevu.

Šole za vrvarstvo naj bi se ustanovile v Leskovcu, Vranji ali Odžaku, kjer je že udomačena znatna hišna industrija. Te šole naj bi bile za prvi čas večerne.

Za mlinarsko industrijo bi bilo treba osnovati mlinarsko šolo poleg enega velemlinov v Osjeku, Vel. Kikindi ali Beogradu in to kot dnevno ali večerno. Namen te šole naj bi bil vzgojiti mlinarje in nadmlinarje, ki so sedaj vsi tuji. V šolo naj bi se sprejemali nadarjeni mlinarji in strojni ključavničarji.

Za pivarsko industrijo treba osnovati v eni izmed pivovarn v Beogradu, Sarajevu, Zagrebu, Ljubljani večerno ali poldnevno šolo, da si vzgojimo dobre pivovarje, ki so sedaj pri nas večinoma tuji. V šolo naj bi se sprejeli mladi pivovarski pomočniki.

Za sladkorno industrijo naj se osnuje praktična šola v eni tovarni, v kateri bi se vzgajali sladkorni kuharji, ki so sedaj skoraj sami Čehi. V teh šolah bi se izučili naši razumnejši mladeniči, ki naj bi se prideliili češkim delavcem, pri katerih bi se izučili. Češkim učiteljem naj bi se dala posebna nagrada.

Za poljedelsko strojstvo treba osnovati dnevno poljedelsko strojno šolo v Vojvodinem Gradu v Baranji, kjer je vrlo lepo urejena stara delavnica, nova pa sezidana, a še ne dovršena. Ker bi imela šola na razpolago strojno poljedelsko orodje in stroje na vojvodinem posestvu in že obstoječo delavnico, bi dobro uspevala. V šolo bi se naj sprejemali ključavničarji, strugarji in kovači. Šolo omogočajo tudi obširne zgradbe, v katerih bi se mogli namestiti učenci in učitelji.

Za čevlarsko industrijo, to je za strojno izdelovanje čevljev, naj bi se osnovala šola v eni izmed tovarn čevljev v Tržiču, kjer bi se vzgojevali bodoči poslovodje za tovarne čevljev. V šolo naj bi se sprejemali nadarjeni čevlarski pomočniki in strojni ključavničarji. Tudi ta šola naj bi bila v prvem času večerna.

Za steklarsko industrijo treba osnovati praktične šole v vseh steklarnah, v katerih bi se usposobili naši ljudje za izdelovanje stekla, ker so steklarski delavci sedaj večinoma Nemci. V šoli naj bi se naučila naša mladina steklarskega dela, a mojstrom-učiteljem naj bi se dala od vsakega učenca posebna nagrada, odnosedno odškodnina.

Za usnjarsko industrijo naj bi se osnovala šola v enem izmed tovarniških obratov, ki izdeluje vse vrste usnja za obutev. V šolo bi bilo treba sprejemati sinove obrtnikov-usnjarjev ali nadarjene pomočnike. Šola naj bi bila prvi čas samo večerna, obiskovali naj bi jo poleg navedenih tudi vajenci in pomočniki dotične tovarne. Namen te šole naj bi bil vzgajati usnjarije obrtnike in tovarniške mojstre in pospeševati napredek usnjarske stroke.

Za lesno industrijo treba osnovati šolo v državnem (bivšem Steinbeissovem) podjetju v Drvaru. V šolo naj bi se sprejemali strojni ključavničarji in mlajši delavci na žagah. Namen šole naj bi bil vzgajati poslovodje na žagah. Šola naj bi bila poldnevna.

(Dalje sledi.)

Trgovina.

Insolvence v Sloveniji tekom treh prvih mesecev t. l. V marcu t. l. je bilo v Sloveniji otvorjenih 18 poravnalnih postopanj napram 11 v februarju in 16 v januarju. Konkurzov je bilo razglašanih v marcu 8, napram 5 v februarju in 7 v januarju. V prvih treh mesecih t. l. je bilo torej otvorjenih 45 poravnalnih postopanj (v celem letu 1924. 80) in razglašanih 20 konkurzov (v celem letu 1924. samo 30).

Bolgarski parnik v splitski luki. V splitsko luko je prispel bolgarski parnik »Varna«, ki vsebuje 2500 reg. ton. Parnik je priplul iz Gruža, kjer je izkrcal koruzo, katero pošilja Bolgarija naši državi na račun reparacij. Parnik bo v Splitu vkrcal cement za Solun.

Angleški uvoz in izvoz. V mesecu marcu je Anglija uvozila za 112.861.032 šterlingov blaga, t. j. za 9.165.225 več kakor v marcu 1924. Izvoz v letošnjem marcu je znašal 70.303.070 šterlingov, torej za 9.200.512 več kakor v istem mesecu lanskega leta.

Industrija.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvođe d. d., v Ljubljani so imele dne 17. aprila 1925, pod predsedstvom g. dr. Karla Trillerja svojo bilančno sejo za poslovno leto 1924. Iz bilančnega zaključka, predloženega upravnemu svetu, izhaja, da je imela družba v minulem poslovnem letu Din 3.648.506,20 čistega dobička napram Din 3.478.672,46 v letu

1923. Posamezne bilančne številke izkazujejo, da so družbina podjetja kljub težki krizi, ki je zavladała koncem minulega leta v naši industriji, zadovoljivo obratovala. Upravni svet je sklenil predlagati obnemu zboru delničarjev, ki se vrši v soboto dne 16. maja 1925, ob 15. uri popoldne v veliki sejni dvorani Ljubljanske kreditne banke, naj se izplača za leto 1924, kakor lansko leto 11% dividendo napram 10% za leto 1922 in 8% za leto 1921. Družbina podjetja so proizvajala v letu 1924 papirja 943 vagonov (za 11% več, nego 1923), celuloze 296 vagonov (za 24% več nego 1923) in lesovine 322 vagonov (za 92% več nego leta 1923). Zvišana proizvodnja papirja in celuloze ima svoj vzrok v boljšem izkoriščanju družbinih naprav, ki je bilo potrebno zbog izdatnejše oddaje blaga v inozemstvo; v zvišani proizvodnji lesovine pa zaradi okolnosti, da je nova družina velebrusilnica v Vevčah v minulem poslovnem letu pričela obratovati.

Nova delniška družba v Velikem Bečkereku. V Vel. Bečkereku se je osnovala nova delniška družba pod imenom Družba za elektrotehniko in fabrika kabljev z delniško glavnico 1 milijona dinarjev. Družba stoji pod okriljem ondotne tovarne za sladkor. Družba prevzame že obstoječo tovarno električnih kabljev in električnih žic kakor tudi delniško družbo, a bavila se bo s proizvodnjo kabljev in električnih žic kakor tudi drugih sličnih predmetov.

Industrija svile na Madžarskem se je v letu 1924 znatno razvila. Število statev, ki je znašalo pred vojno 350, se je povečalo na 550. Razun tega ima ta industrija sedaj dve veliki tovarni umetne svile, ki se producira največ za transport.

Obrt.

Spred otvoritve vajeniške razstave 26. aprila 1925.

Vajeniška razstava v Ljubljani se odpre dne 26. t. m. po sledečem sporedu:

Ob 1/2 9. dopoldne zbirališče vajencev, razdeljenih po obrtnonadaljevalnih šolah, pred Ljubljanskim velesejmom.

Ob 9. dopoldne sprevod proti južnem kolodvoru, kjer se priključijo obrtnonadaljevalne šole iz mariborske oblasti in iz krajev, ležečih ob bivši južni železnici. Nato obhod po mestu.

Ob 1/2 11. dopoldne otvoritev razstave.

Ob 1/2 12. dopoldne si gostje ogledajo razstavo. — Vajeniško predavanje. — Razdelitev nagrad.

Ob 1/2 1. popoldne skupen obed vajencev.

Ob 2. popoldne si vajenci ogledajo razstavo.

Ob 2. pop. učiteljska konferenca.

Ob 3. popoldne obrtniška veselica v prostorih Narodnega doma.

Zagrebečani na vajeniški razstavi v Ljubljani. Za poset vajeniške razstave v Ljubljani, ki se odpre dne 26. t. m., vlada tudi v zagrebških obrtnih krogih veliko zanimanje. Zagrebški mestni načelnik g. Heinz je sporočil Zvezi obrtnih združenj v Ljubljani, da bo prisostvovalo otvoritvi vajeniške razstave in vajeniškemu dnevju v Ljubljani dne 26. t. m. pod vodstvom svojih ravnateljev in učiteljev 270 obrtniških vajencev iz Zagreba.

Davki in takse.

Davek telesnih delavcev. Zveza industrijcev na slovenskem ozemlju kraljevine SHS, je podala glede davka telesnih delavcev vsem svojim članom naslednjo okrožnico: Zakon o proračunskih dvanajstih letih je bil obnarodovan v Službenih Novinah, br. 72, od 1. aprila t. l. ter je dobil istega dne obvezno moč. — Glasnikom čl. 58. tega zakona plačujejo vsi telesni delavci, ki so v službi privatnih oseb ali ustanov, od 1. aprila 1925. dalje na račun državnega davka in vseh ostalih državnih in specialnih pribitkov, izjemši invalidski davek in izvanredni pribitek, 2% letnega zaslužka. — Po besedilu tega zakona ni določen nikak davek prosti minimum letnega zaslužka in je torej plačevati 2% davka brez ozira na višino zaslužka. Kakor smo pa informirani, namerava ministrstvo fi-

nanc izdati k temu členu zakona o proračunskih dvanajstih letih poseben pravilnik ter se nadamo, da bodo po tem pravilniku davka prosti zaslužki do one višine, ki je prosta osebne dohodnine. Po intencijah ministrstva financ naj namreč ta davek zamenja pri telesnih delavcih osebno dohodnino ter bi bila ustanovitev gotovega davka prostega eksistenčnega minimuma v logičnem skladu s tako intencijo. — Glasom drugega odstavka cit. člena jamči delodajalec za plačilo davka svojih telesnih delavcev. Da se izognejo podjetja vsaki škodi, ki bi jim mogla nastati z ozirom na fluktuacijo delavcev, ako davka pravočasno ne odtegnejo od zaslužka, je priporočljivo, da izvrše, ne da bi čakala na pravilnik pri vseh izplačilih delavskih zaslužkov za čas po 1. aprilu t. l. v zakonu predvidene odtegljaje. Kakor je že omenjeno znaša ta davek 2% od letnega zaslužka. Nadalje je odtegniti 30% državni pribitek k temu davku ter invalidski davek, slednji glasom določil čl. 54., zakona o proračunskih dvanajstih letih v dvojni dosedanji izmeri (čl. 152. finančnega zakona za leto 1924/25, Uradni list 140/43 ex 1924). Kar se tiče avtonomnih doklad, se po našem mnenju od tega davka ne smejo pobirati, ker ta davek v času, ko je občina sklenila doklado, še ni obstojal ter se pri določitvi doklada na ta davek ni mogla ozirati.

Denarstvo.

Trgovska banka d. d. Ljubljana. — Dne 17. t. m. se je vršil redni občni zbor, ki je odobril po upravnem svetu predloženo bilanco za leto 1924. Iz predložene poročila je posneti, da se je ta zavod, ki se nahaja v trdnih, izključno slovenskih rokah, v minulem letu zelo lepo razvijal. Posebno vesel pojav za Trgovsko banko pa je naraščanje hranilnih vlog, katere so v razdobju enega leta poskočile za okroglo Din 28.000.000, iz česar sledi, da uživa Trgovska banka vsestransko zaupanje. Bilanca za leto 1924 izkazuje sledeče postavke: Aktiva: Blagajna 4.594.081,26 dinarjev, valute 227.500,11, menice in devize 17 milijonov 059.864,66, vrednostni papirji 2 mi-

lijona 854.910,49 Din, dolžniki 93 milijonov 759.601,40 Din, realitete 4.701.027,26 dinarjev, inventar 814.473,76 Din, skupaj 124.011.485,94 Din. — Pasiva: Delniška glavnica in rezerve 18.300.000 Din, vloge na knjižice 26.879.872,58 Din, upniki 71.893.192,21, neizplačana dividenda 44 tisoč 495 Din, predhodne postavke 1 milijon 547.310,80 Din, reeskont 2.348.794 dinarjev, čisti dobiček 2.997.794,35 Din, skupaj 124.011.458,94. — Od izkazanega čistega dobička se je sklenilo izplačevati od 1. maja t. l. naprej 11% dividende, t. j. 11 Din na delnico kot lansko leto, dočim se je dotiralo 1.150.000 Din raznim rezervnim fondom, ki bodo znašali sedaj 4.450.000 Din. — Pri volitvah v upravni in nadzorstveni svet so bili izvoljeni z malimi izjemami vsi dosedanji člani.

Notranje posojilo v Rusiji. Notranje posojilo, razpisano med enim mesecem, je vrglo 45 milijonov rubljev.

Promet.

Za ureditev železniškega prometa v Srednji Evropi. Delegat na železniški konferenci v Varšavi g. načelnik Branišlav Abramovič je prispel dne 17. t. m. v Beograd. Ministru železnice je poročal o izidu konference. Med Jugoslavijo in Poljsko je bil dosežen sporazum glede železniškega prometa. V kratkem se sestane v Beogradu strokovna konferenca, ki bo sporazum tehnično izvedla. Tu di glede prometa med Rumunijo in Nemčijo preko Jugoslavije, Madžarske, Avstrije in Češkoslovaške je bil dosežen sporazum. V kratkem se sestane v Beogradu konferenca, ki bo izdelala generalno železniško konvencijo glede obmejnih postaj in Rumunije.

Osnovanje češkoslovaškega pomorskega parobrodne družva. V Pragi se z ozirom na češkoslovaško svobodno cono v Hamburgu in Stetinu dela na to, da se osnuje parobrodarska družba za pomorsko plovbo. Pripravljalni odbor je že konstituiran. Računa se s tem, da se bo podjetju posrečilo pridobiti češkoslovaške pomorske transporte, ki vodijo čez Hamburg, od katerih bo moglo društvo uspevati.

poučne ekskurzije, predavanja in poučne tečaje. Društvo je v minuli jeseni priredilo poučno ekskurzijo v Westnovo tovarno, kateri se je udeležilo prav lepo število članstva. Polagalo je tudi posebno važnost na odgojo trg. naraščaja. V ta namen je priredilo knjigovodski tečaj, ki je končal s prav lepim uspehom. S predavanji je akcija ostala brezuspešna, ker se vabljeni strokovnjaki niso odzvali kljub temu, da je bilo društvo pripravljeno žrtvovati se, samo, da bi se članom nudila prilika spoznavati ustroj davčnega in carinskega zakona. Ta akcija se za prihodnje leto obdrži v evidenci. Istotako se je društvo zavzelo da ustanovi društveno knjižnico, ki bo za člane vsekakor velike važnosti, toda udeležitev tega načrta ovira za enkrat še denarno vprašanje. Skoro največ se je društvo bavilo s prireditvijo trgovskega plesa, ki je, če že ne gmotno, vsaj v moralnem oziru prav sijajno uspel. V prihodnji zimski seziji priredi društvo ponovno trgovski ples, od katerega se pričakuje, da bo imel večji gmotni uspeh. Proti koncu omenja poročilo, da se je društvo skupno s trgovskim gremijem zanimalo za ureditev telefonskega prometa v Celju, in je ta akcija tudi dobro uspela. Blagajniško poročilo je podal g. Anton Fazarine, ki je poročal, da je imelo društvo denarnega prometa Din 9.520. Društveno premoženje je od lanskega od 19.625 Din narastlo za 2405,33 Din. — Revizijsko poročilo je podal g. Jos. Jagodič, nakar je občni zbor podelil odboru absolutorij. — Pri volitvah je bil nato soglasno per acclamationem izvoljen sledeči odbor: Gosp. Fazarine Anton predsednik; za odbornike gg.: Ivan Ravninar, R. Stermecki, Fran Leskovšek, Fran Lukas, Filip Vrtovec, Ivan Zupančič, Joško Pire, Drago Konhajzler; za odbornike nam. gg.: Kramar Josip, Sakside Franjo. Za rač. revizorje gg.: Kalan Franjo in Jagodič Josip. — Pod vodstvom novoizvoljenega predsednika se je nato občni zbor nadaljeval. Med slučajnostmi se je soglasno klenilo, da prispeva društvo k skupni tajnikovi plači 500 dinarjev mesečno. — Občni zbor se je zaključil ob 22. uri.

3 velike prednosti ima

TERPENTIN ZLATOROG MILO

- 1.) Izborna kakovost.
- 2.) Hitra razprodaja.
- 3.) Zadovoljnost odjemalcev.

Iz naših organizacij.

Občni zbor Trgovskega društva v Celju. V četrtek, dne 16. aprila t. l. se je vršil v rdeči sobi Narodnega doma XVI. redni letni občni zbor Trgovskega društva v Celju, ki je bil povoljno obiskan. Zborovanje je otvoril društveni predsednik gosp. Ivan Zupančič, ki je uvodoma pozdravil navzoče člane. Nato je predsednik g. Zupančič v kratkih besedah orisal delovanje društva v pretečenem letu. Navajal je, da je društvo tudi to leto pazno sledilo vse dogodke, ki so količkaj neugodno vplivali na naše gospodarstvo ter interveniralo v več slučajih. Izrekel je toplo zahvalo g. Černelcu kot vodju tečaja v knjigovodstvu, kakor tudi g. ravnatelju Marintčku, ki je v svoji znani naklonjenosti do trgovskega stanu dal društvu brezplačno prostore na

razpolago. Podrobno poročilo o delovanju društva je odstopil tajniku. — Tajniško poročilo je podal g. Avg. Veble, ki je naglašal, da je bilo delovanje društva osredotočeno predvsem na gospodarsko in kulturno delo. Statistično poročilo članstva ne izgleda dokaj prikupljivo, ker se med trgovstvom nahaja žal mnogo takih, ki ne polagajo posebne važnosti na obstoj take organizacije. Vsekakor pa čaka društvo energično organizatorično delo in je tajnik v imenu društva navzoče naprosil, da naj se vsi zavdajo stanovske solidarnosti ter društvu doprinesejo čimveč moralne in po mogočnosti tudi gmotne podpore, kajti samo tako bo dana prilika, da se društvo povzpne ne stopnjo, kakor jo zavzemajo posestrini v Ljubljani in Mariboru. V nadaljnjem poročilu je navajal, da se je društvo z vso vneto zavzelo za

Razno.

Konferenca o gospodarskem svetu. Ministrstvo trgovine je zahtevalo od vseh gospodarskih institucij in korporacij, naj v najkrajšem času določijo svoje delegate, ki bi sodelovali na konferenci, kjer bi se razpravljalo o načrtu ustanovitve gospodarskega sveta. Konferenca se sestane 23. t. m. Otvori jo minister trgovine. Poedini gospodarski krogi so nezadovoljni z zakonskim načrtom in bodo zahtevali, da se izvrše potrebne korekture v smislu njihovih zahtev. Ljubljansko trgovsko in obrtniško zbornico bo zastopal na konferenci zbornični tajnik g. Ivan Mohorič.

Mednarodne konvencije pred narodno skupščino. Iz mednarodnih konvencij, ki se kot prve predložijo Narodni skupščini v pretres in v zakonitev, se nahaja konvencija med našo državo in avstrijsko republiko glede naših optantov. Istočasno se s to konvencijo podaljša rok za izseljevanje. Vse, v te konvenciji zapadene in opredeljene določbe glede optantov in izseljevanja optantov se že izvajajo med našimi in avstrijskimi oblastmi še pred njihovo ratifikacijo.

Dobro stanje vinogradov v naši državi. Kakor se poroča iz naših vinorodnih pokrajin, so vinogradi dobro prezimili in obetajo dobro letino, ako bodo vremenske prilike še nadalje ugodne.

Uvoz premoga v letu 1924. V letu 1924 se je uvozilo na račun reparacij v našo državo iz Pečuja (Madžarska) 206 milijonov 351 tisoč kg premoga v vrednosti 148.572.720 Din, a iz Pernika (Bolgarija) 56.246.000 kg, v vrednosti 23.938.297 dinarjev. Ta premog se je porabil največ na naših železnicah.

Otvoritev vseangleške razstave v Wembleyu. Zopetna otvoritev vseangleške razstave v Wembleyu je uradno do-

ločena na 9. maja. Otvoritev se bo vršila v navzočnosti kralja in kraljice. Ravno ta dan poteče 15. leto, odkar je kralj Jurij zasedel prestol.

Ureditve konfesionalnih odnošajev v Češkoslovaški. — Pri današnji razpravi ustavodajnega odbora senata o medsebojnih odnošajih konfesij je bilo rešeno tudi vprašanje, s katerim letom je češkoslovaški državljani upravičeni svobodno in samostojno odločati o svoji veroizpovedi. Kot tako je bilo določeno 16. starostno leto. Nadalje je sklenil odbor pozvati vlado, da pusti še za naprej v veljavi naslednje ukinjene praznike: velikonočni pondeljek, binkoštni pondeljek in drugi božični praznik.

Italija vrača madžarska posestva. Med Italijo in Madžarsko se vodijo pogajanja za vrnitev malih posestev, katere je Italija sekvestrirala Madžarski. Pričakuje se, da bo vprašanje rešeno za Madžarsko s povoljnim uspehom.

Opustitev monopola soli v Rumuniji. Uprava monopola v Rumuniji je imela nedavno pod predsedstvom ministra financ važno konferenco, tekom katere se je obravnavalo vprašanje monopola soli. Povdarjalo se je, da se sol ne sme smatrati za monopolski predmet, ker je zelo važna življenska potrebščina. Sklenilo se je, da se morajo obrati solarni voditi ločeno od drugih državnih obratov. Ta sklep je prvi korak nasproti komercijalizaciji solarni na Sedmograškem.

Otvoritev hotela »Esplanade« v Zagrebu. V Zagrebu se otvori dne 22. t. m. popoldne na svečan način eden najbolj modernih urejenih hotelov v naši državi. Ob polsedemnajsti uri bo ogled hotela, a ob pol devetnajsti svečan diner, kateremu bodo prisostvovali zastopniki oblasti in korporacij. S hotelom »Esplanade« je pridobil Zagreb novo palačo, ki bo mestu v ponos. Hotel je last Delniške družbe za zgradbo hotelov in kopališč, ki se je ustanovila leta 1917. z glavnim namenom, da zgradi v Zagrebu velik hotel in da s tem opomore stanju glede preskrbe potnikov in tujcev, ki je bilo sedaj v Zagrebu zelo prekarno. Dolžina zgradbe znaša 57 m, širina 47 m, višina 29.5 m. Kubatura cele zgradbe znaša 59 tisoč 740 kubičnih metrov. Novi hotel ima 4 ulična pročelja, od katerih je ono v Mehaničevi ulici in ono proti kolodvorskem trgu posebno umetniško dekorirano. V hotelu je 269 postelj za potnike, 171 divanov in 58 rezervnih postelj, katere se more postaviti v zasebne in klubske prostore. V hotelu bo moglo tedaj prenočevati okroglo 500 oseb.

Statistični pregled spolne trgovine Kr. SHS, br. 5., 1925, izdanje Generalne direkcije carin, izašlo je iz štampe i može se kupiti po ceni od 10 dinara kod svih glavnih carinarnica kao i kod knjižarnica Gece Kona i Cvijanovića u Beo-

gradu, a u unutrašnjosti kod većih knjižarnica u glavnim mestima. U ovom Pregledu su izloženi glavni rezultati statistike naše spolne trgovine za 1924 kao i podaci izvoza za prva 2 meseca 1925. godine. Godišnje podrobno izdanje statistike spolne trgovine za 1924. g. nalazi se u štampi i krajem maja biće oštampano.

Ljubljanska borza.

20. aprila 1925.

Blago: Deske, monte, 20, 25, 30 mm, 4 m dolžine, zdravo blago, fco meja den. 585; deske, III. vrsta, fco meja den. 536; trami, monte, 8/8—21/27, merk. tesani, fco meja bl. 375; cerovi krilji, od 2 m dolžine, od 25 cm prem. naprej, fco nakl. postl. 10 vag., den. 18, bl. 18, zaklj. 18; pšenica avstralska, par. Postojna bl. 450; otrobi pšenični, debeli, par. Ljubljana bl. 225; otrobi pšenični, drobni, juta vreče, par. Ljubljana bl. 195; koroza zobata, fco Ljubljana bl. 215; koroza medjimurska, par. Ljubljana bl. 236 krompir jedilni, rumen, fco Špilje tranz. den. 130.

Vrednote: 7% invest. pos. iz l. 1921 bl. 62.50; loter. 2½% drž. renta za vojno škodo den. 159, bl. 160.50; Celjska pos. den. 210, bl. 210, zaklj. 210; Ljubljanska kred. banka den. 217; Merkantilna banka den. 110, bl. 126; Prva hrv. štedionica den. 825, bl. 830; Kred. zav. za trg. in ind. den. 190, bl. 200; Strojne tov. in liv. bl. 134; Trboveljska prem. družba den. 384, bl. 390; Združ. pap. Vevče den. 100, bl. 108; Stavbna družba den. 265, bl. 280.

Tržna poročila.

Tržne cene za meso v Ljubljani (15. aprila). Govedina: v mesnicah po mestu 19—21; na trgu: 1 kg govejega mesa I. 20, II. 15—19, vampov 10—12, pljuč 8—10. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 25, II. 23, jeter 25, pljuč 23. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 27.50, II. 20—23, pljuč 12, jeter 25, ledic 27.50, slanine trebušne 12, slanine ribe in sala 27.50, slanine kranjskih prašičev 22.50, mešane 25, masti 30, šunke (gnjati) 40, prekajenega mesa I. 37.50, II. 32.50—35. Drobni: 1 kg koštrunovega mesa 18—19, kozličevine 25. Klobase: 1 kg krakovskih 50, debrecinskih 50, hrenovk 40, posebnih 40, polprekajenih kranjskih 32, suhih kranjskih 40, prekajene slanine 35. Perutnina: 1 kokoš 40—50, 1 petelin 40—45, nepitana gos 70—100, domač zajec manjši 10—15, večji 15—20, 1 liter mleka 3—3.50, 1 kg surovega masla 50, čajnega masla 70, masla 50, bohinskega sira 60, sirčka 10, eno jajce 1—1.25 Din.

Cene specerijskemu blagu v Ljubljani (15. aprila). 1 kg kave Portorico 76—84, Santos 48—52, Rio 42—46, pražene kave

I. 96—100, II. 76—80, III. 58—64, kristalnega belega sladkorja 15, sladkorja v kockah 16, riža I. 10—14, II. 8—10, 1 liter namiznega olja 25, jedilnega olja 23, 1 kg soli 4.25, riževga škroba 18, pšeničnega škroba 14, koruznega 22, testenin I. 18, II. 12.

Cene mlevskim izdelkom na trgu v Ljubljani (15. aprila). 1 kg moke št. 0 7.75, za kuho 7.25, bele krušne 6.75, črne krušne 6.75, kaše 6.50, ješprenja 7, otrobov 3, koruzne moke 4, koruznega zdroba 5, pšeničnega 8, ajdove moke I. 9, II. 8 Din.

Mariborski trg. V soboto 18. t. m. je bil trg precej dobro preskrbljen in obiskan in tudi promet je bil okoli desete ure zelo živahen. V sled hladnih dnevo, ki so bili zadnji čas, je prišlo celo 37 slaninarjev na trg, čeravno je njihov čas že končal. Ti le so prodajali meso še vedno po prejšnji ceni, in sicer svinjino po 20—35, slanino 30—30 in drob po 20 Din kg. Domači mesarji pa so prodajali govedino po 15—17.50, teletino 20 do 23 in svinjino po 20—22 Din kg, drob pa po 10—12, noge 4—5, klobase pa še vedno po 25—50 in prekajeno meso po 25—40 Din kg. Drugače pa je postalo po praznikih vse malo ceneje. Perutnina (okoli 600 komadov) po 15—50, goske in race 60—80 in purani po 80—120 Din komad. — **Domači zajčki 8—40, kozlički (okoli 40 komadov) po 50—100,** karančki po 25 Din komad, grlice pa po 75 Din par. — **Krompir, sadje, zelenjava in druga živila.** Cene so bile krompirju po 9—10.50 Din mernik (7 in pol kg), jabolkam 3—8, hruškam 8—14 Din kg, limonam 0.50—1 Din, pomarančam 1 do 3 Din komad, čebuli 3—6, česnu 5—12 Din, figam 6—12 Din venec, kislemu zelju 3—3.50, kisli repi 2, stročnemu grahu 12 Din kg, jajcem 1.25—1.50 Din komad, mleku 3—4, bučnemu olju 22 do 26 Din liter. Maslo je ostalo pri prejšnji visoki ceni, in sicer se ze prodajalo surovo po 55, kuhano pa po 60 Din kg. — **Domača in lesena roba.** Kupčija je bila majhna, ker Ribničanov še ni nazaj. Cene so bile tudi nižje, in sicer po 0.50 do 120 Din komad. Leseni ročni vozički so se prodajali po 125 do 800 Din komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 15. t. m. so kmetje pripeljali 4 vozove sene, 1 voz otave in 3 vozove slame, v soboto 18. t. m. pa 12 vozov sene, 4 vozove otave in 6 vozov slame na trg. Cene so bile senu 70—100, otavi 60—80, slami pa 50—65 Din za 100 kg. Okoli 11. ure pa so vsakokrat cene padle, ker so ljudje s senom in slamo še založeni. Nekteri so ponujali seno celo po 50 Din za 100 kg samo zato, da ga spravijo v denar.

Mariborsko sejensko poročilo (14. t. m.). Prignalo se je 26 konjev, 4 bike, 146 volov, 314 krav in 18 telet, skupaj

508 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 9.50—10 Din, poldebeli voli 9—9.50, plemenski voli 7—8.50, biki za klanje 9, klavne krave debele 8.50—9, plemenske krave 5 do 7.50, krave za klobasarje 3—5, molzne in breje krave 6—7.50, mlada živina 7.75 do 8.75, teleta 14.50. Prodalo se je 144 komadov. — **Mesne cene:** volovsko meso I. 20, II. 16—17.50, Meso od bikov, krav in telic 15, telečje meso I. 20—22.50, II. 17.50, svinjsko meso sveže 15—30 Din za 1 kg.

Tržišče s semeni. V zadnjih dveh tednih vlada izredno povpraševanje za semeni, zlasti n. pr. za deteljno. Rdeča deteljina se prodaja po 33—34 Din za kilogram, domača rdeča deteljina po 18 do 25 Din za kilogram, lucerna po 28 do 30 Din. Tudi za travnimi semeni mnogo povprašuje. Semensko koruzadošti iščejo, kakor tudi semensko proso, ki so ga plačali po 5 Din za kg. Vrtnarska semena so se kupovala sledeče: špinatnača po vrsti 25—100 Din, repa majska okroglica 50—60, salata glavata 150 do 250 Din itd.

Mednarodni sladkorni trg. Prejko slej so za cene na svetovnem trgu merodajne razmere na Kubi. Zadnja poročila s Kube so zelo ugodna. Lani je delalo v tem času 170 central, letos jih dela 183, lani so dovažali na teden 206.000 ton, letos jih 220.000, lani so znašale zaloge sredi aprila 750.000 ton, letos 860.000. Vse to skupaj z zadnjo cenitvijo pridelka 4.700.000 ton nam pravi, da se bo cena sladkorja morala znižati. To tembolj, ker je tudi evropski pridelek proti pričakovanju obilen. Prezreti ne smemo tudi, da splošni gospodarski položaj vsega sveta uporabo sladkorja omejuje in da povprašujejo sedaj le v najbolj potrebnih slučajih. Upajo, da se bo kmalu pojavil večji konsum, ker poletni meseci to prav posebno zahtevajo. Da je trg tako slab, je vzrok tudi možnost morebitne carinske spremembe na Angleškem, kar seveda nakupovalce napravi zelo oprezne. V New Yorku ni bilo v zadnjem času opaziti nobene izrazite tendence, ne navzgor ne navzdol. Edinolečeškoslovaški in poljski trg sta bila v zadnjem času malo bolj živahna; najprvo sta izvozila izdatne množine v Italijo, sedaj je pa nastopila Rusija s precej izdatnimi naročili.

Dunajska borza za kmetijske produkte (17. t. m.). Pod vtisom padanja cen v Ameriki je nastopilo na dunajskem tržišču kupčijsko mrtvilo. Notirajo vključno blagovno prometni davek brez carine za 10 kg v šilingih: pšenica 51—52, madžarska s potisja 45.50—55, jugoslovenska 54—55, Rosafé 51—51.50; rž: domača 49.50—50.50; ječmen domači 44—50; turščica 27—28; oves 40—41.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na voliko! (glej Presejalno spoznanje) ob vodi Na malo!
Popravek potrebščine za šivlje, krojača, čevljarja, sedlarja, medu hga, pisatelja, lupu roba, ščetke, rukav, toaletno blago.
Telefon 913

Originalne potrebščine za OPALOGRAPH (Fixat, Preservat)

Specijalna mehanična delavnica za popravilo pisalnih, računskih in tehničnih strojev.
Barvne trakove — Carbon — indigo — poveščen papir — kopirni hektografični zvitki.
Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/I.

Veletrgovna

A. ŠARABON
v Ljubljani
priporočila

špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko in
deležne pridelke
raznovrstno
rudninsko vodo

Lastna pražarna za
kavo in mlin za dl-
žave s električnim
obratom.

OBEDI NA RAZPOLAGO!

Pokvarjena mast, prava
svinjska,
večja ko-
ličina naprodaj! Naslov pove uprava.

OGLASI

Trgovskem listu,
IMAJO USPEH

GROM

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Naslov brzojvkam:

„GROM“

Podružnice:

MARIBOR, JESENICE, RAKEK.

Telefon interurban

Štev. 454

Obavlja vse v to
stroko spadajoče
posle najhitreje in
pod najkvalitetnimi
pogoji.

Zastopniki družbe
spalnih voz
S. O. E.
za ekspresne
pošiljke.

Najboljši
šivalni stroj
je edino le

**Josip
Petelinc**

manka

Gritzner in Adler

za rednice, obrt in industrijo

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Posel v vsakojni kuzarstvu. Veljavna garancija.

Delavnica za popravila

Na voliko

Telefon 913

Na malo

Zaloga
moškega perila

tovarne „TRIGLAV“

Ljubljana

nasproti hotela „Štrukelj“

TISKARNA „MERKUR“

Trg.-ind. d. d.

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva ulica

š. 13

Tiska časopise, poset-
nice, knjige, brošure,
letake, cenike, pravila,
lepake, vse trgovske
in uradne tiskovine itd.

v eni in v več barvah

Lastna književnica

Telefon št. 333
Račun pri post. št. 11.998